

Niezależnie od tego, czy prowadzimy duże gospodarstwo zajmujące się hodowlą trzody chlewnej czy mamy mniej liczne stado, musimy chronić zwierzęta przed inwazją pasożytów świń. Jak to robić?

Świnie narażone są na inwazję zarówno pasożytów zewnętrznych (ektopasożyty), jak i wewnętrznych (endopasożyty) we wszystkich systemach produkcji. Obie grupy są szkodliwe, jednak ze względu na miejsce rozwoju i bytowania (układ pokarmowy, mięśniowy, krwionośny) pasożyty wewnętrzne świń są bardziej wyniszczające dla organizmu. Trzoda chlewna dostarcza materiału rzeźnego, więc ochrona przed pasożytami, czyli chorobami wywoływanymi przez pasożyty, ma ogromne znaczenie dla ekonomii produkcji wieprzowiny.

Wewnętrzne pasożyty świń

Spośród rozlicznych gatunków organizmów pasożytniczych, które zagrażają naszym stadom, należy wymienić przede wszystkim pasożyty jelitowe: tasiemiec uzbrojony (łac. *Taenia solium*), nicienie (glista świńska, łac. *Ascaris summ*; węgorek świński, łac. *Strongyloides ransomi*; włosogłówka świńska, łac. *Trichuris suis*) oraz pierwotniaki (m.in. *Eimeria*, *Isospora suis*, powodujące kokcydiozę) i wiele innych. Stopień zagrożenia inwazją pasożytów jest związany z takimi czynnikami, jak:

- wielkość stada;
- rodzaj podłoża w kojcach dla świń (hodowla ściółkowa lub bezściółkowa);
- (nie)stosowanie zasady „całe pomieszczenie pełne, całe pomieszczenie puste”;
- korzystanie z wybiegów dla zwierząt.

W badaniach Kochanowskiego i wsp. (2017), dotyczących stopnia inwazji pasożytów w polskich gospodarstwach, zróżnicowanych pod względem wielkości stada, odnotowano, że największy stopień zagrożenia kokcydiami stwierdza się u prosiąt ssących. Stwierdzono również istotne różnice w zarażeniu tym pierwotniakiem między prosiętami a lochami i tucznikami. Inne wyniki z tych samych badań pokazują, że najwyższy stopień inwazji glistą świńską był u tuczników, a najniższy u prosiąt. Z kolei największy stopień zarażenia włosogłówką świńską dotyczył loch, a w najmniejszy – odsadków.

Skutki inwazji pasożytów

Pasożyty jelitowe świń są czynnikiem obniżającym efektywność produkcji. Inwazja pasożytów wśród młodych zwierząt może przede wszystkim prowadzić do groźnych biegunek, a tym samym do odwonienia i zmniejszenia przyrostów dobowych. Powoduje także zmniejszenie wchłaniania jelitowego i obniżenie parametrów rozrodczych oraz pogarsza jakość mięsa. Oszacowano, że zakażenie pasożytami świń zmniejsza pobranie paszy o ok. 50 g, co prowadzi do opóźnienia osiągnięcia masy uboju o 10-15 dni.

Pasożyty świń zagrożeniem dla naszego zdrowia!

Pasożyty świń to także zagrożenie dla człowieka. Po zjedzeniu niedogotowanego mięsa wieprzowego pochodzącego od chorego zwierzęcia może bowiem dojść do zarażenia wągrzycą, czyli tasiemcem uzbrojonym. Ponadto nieprzestrzeganie zasad czystości chlewni i higieny osobistej (np. niemycie rąk przed i po obsłudze zwierząt) może być przyczyną inwazji pasożytów i rozwoju choroby odzwierzęcej.

Obecność stadiów rozwojowych pasożytów w odchodach zarażonych świń może być jednocześnie dodatkowym zagrożeniem dla zdrowia człowieka, gdy stosuje się gnojowicę świńską jako nawóz.

Jak chronić świnie przed pasożytami?

Podstawowym elementem w profilaktyce zarażeń pasożytami wśród trzody chlewnej jest dbanie o należyłą higienę żywienia, pomieszczeń i samej obsługi. Praktykowanie zasady „całe pomieszczenie pełne, całe pomieszczenie puste” ma istotne znaczenie w ograniczeniu przypadków inwazji pasożytów wewnętrznych i zewnętrznych. Należy też podkreślić, że prowadzenie programu pełnej bioasekuracji w gospodarstwie nie może być ignorowane! W końcu każdy przypadek pojawienia się danej jednostki chorobowej w stadzie to strata dla hodowcy.

Źródła

- Bartosik J., Górski P., Batorska M., Tokarska G., Klockiewicz M. (2012). Ekstensywność i intensywność występowania

pasożytów jelitowych u świń w gospodarstwie stosującym program profilaktyczny. *Roczniki Naukowe Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego* 8 (3), 45-53.

- Kochanowski M., Karamon J., Dąbrowska J., Dors A., Czyżewska-Dors E., Cencek T. (2017). Occurrence of intestinal parasites in pigs in Poland – the influence of factors related to the production system. *Journal of Veterinary Research* 61, 459-466.
- Roepstorff A., Mejer H., Nejsum P., Thamsborg S.M. (2011). Helminth parasites in pigs: New challenges in pig production and current research highlights. *Veterinary Parasitology* 180, 72-81.